

Länsi- ja Sisä-Suomi

Aluehallintovirasto

Loppuraportti

Henkilönsuojainten markkina- valvontahankkeen 2017 loppuraportti

---

Postiosoite PL 272, 33101 Tampere
Käyntiosoite Uimalankatu 1, 33540 Tampere

Puhelin 0295 018450

tyosuojelu.lansi@avi.fi
www.tyosuojelu.fi

Työsuojelun vastuualue toimii alueellisena työsuojeluviranomaisena

Sisällys

	Tiivistelmä	3
1	Hankkeen tausta ja tavoite	3
1.1	Hankkeen taustaa	3
1.2	Hankkeen tavoite	3
2	Hankkeen toteutus	4
2.1	Hankkeen ohjaus	4
2.2	Tarkastuslistat	4
2.3	Koulutus ja tiedottaminen	5
2.4	Valvontakohteet	5
2.5	Resurssit	5
2.6	Aikataulu	5
3	Hankkeen tarkastelu	5
3.1	Suoritusten tarkastelu	5
3.2	Tuoteryhmäkohtainen tarkastelu	6
3.3	Hankkeen jatkotoimet	6
3.4	Yhteenveto	7
3.5	Johtopäätös	7
3.6	Taulukko	7

Henkilönsuojainten markkinavalvontahanke 2017 Loppuraportti

Tiivistelmä

Tämä on vuonna 2017 toteutetun vaatimaan ammattikäyttöön tarkoitettujen metsurin henkilönsuojainten ja muiden henkilönsuojainten markkinavalvontahankkeen loppuraportti. Markkinavalvontahankkeeseen osallistuivat kaikkien viisi työsuojelun vastuualuetta. Hanketta veti Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue. Jokaisella vastuualueella oli edustajansa hankkeen ohjausryhmässä. Hankkeen suunnittelu ja koulutus toteutettiin helmi-maaliskuussa 2017. Tarkastukset tehtiin maalisi- ja marraskuun välisenä aikana 2017. Tarkastukset tehtiin suojaimia valmistavissa yrityksissä, Suomeen tuovissa sekä myyvissä erikoisliikkeissä, rautakaupoissa ja tavarataloissa.

Hanke toteutettiin kymmenen tarkastajan voimin 121 valvontakohteessa, joissa tarkastettiin yhteensä 175 suojainta. Tarkastetuista suojaimista 73 % oli täysin kunnossa. kahdesta puuttui CE-merkki ja neljästätoista puuttui sekä suomen- että ruotsinkieliset käyttöohjeet. Käyttöohjeista 21 % käyttöohjeista oli erilaisia puutteita.

Kun merkinnöissä ja käyttöohjeissa havaittiin puutteita, tarkastettiin ja saatettiin kuntoon myös suojaimen vaatimustenmukaisuutta osoittavat asiakirjat, tyyppitarkastustodistus ja vaatimustenmukaisuusvakuutus. Nämä pyydettiin suojaimen Suomeen tuojalta tai valmistajalta. Myöhemmin tehtävillä jälkivalvontatarkastuksilla selvitetään, onko havaittuja puutteita korjattu.

1 Hankkeen tausta ja tavoite

1.1 Hankkeen taustaa

Markkinoilla olevien vaatimaan ammattikäyttöön tarkoitettujen metsurin henkilönsuojainten käyttöohjeissa ja merkinnöissä on havaittu puutteellisuuksia. Maahantuojat, jakelijat ja myyjät eivät aina tunne suojaimia koskevia vaatimuksia, mikä vaikuttaa siihen, että käyttöohjeiden ja merkintöjen osalta puutteellisia tuotteita saatetaan markkinoille. Aiemmin tehtyjen tarkastusten jälkivalvontaa tehdään muihin suojaimiin tarpeen mukaan.

NLF-asetus (EY) N:o 765/2008 edellyttää EU:n jäsenmailta markkinavalvontaa. Metsurin henkilönsuojainten markkinavalvontahankkeita ei ole tehty aikaisemmin.

1.2 Hankkeen tavoite

Hankkeen tavoitteena oli selvittää markkinoilla olevien metsurin henkilönsuojainten merkintöjen, käyttöohjeiden ja muiden asiakirjojen vaatimustenmukaisuuden taso ja saada merkinnät, käyttöohjeet ja asiakirjat vaatimustenmukaisiksi.

2 Hankkeen toteutus

2.1 Hankkeen ohjaus

Aluehallintovirasto

Työsuojelun vastuualue

Hankkeen vetäjäksi valittiin Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue, jossa vastuuhenkilönä oli ylitarkastaja Reijo Kallio. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue laati hankesuunnitelman, jonka pohjalta hanketta varten perustettu ohjausryhmä päätti hankkeen toteutuksesta ja muista yksityiskohdista. Jokainen työsuojelun vastuualue nimesi ohjausryhmään edustajansa.

Ohjausryhmään kuuluivat:

ylitarkastaja Reijo Kallio LSSAVI, puheenjohtaja

tarkastaja Jukka Pelkonen, ISAVI

tarkastaja Antero Nissinen, PSAVI

tarkastaja Tapio Saarinen, LSAVI

ylitarkastaja Tuija Lukkari, ESAVI

toimistos sihteeri Kirsi Ojanto LSSAVI, sihteeri

Lisäksi ohjausryhmän kokouksiin osallistui sosiaali- ja terveysministeriön edustajana neuvotteleva virkamies Pirje Lankinen.

Ohjausryhmä kokoontui maaliskuussa 2017. Kokouksessa suunniteltiin hankkeen toteutus ja sovittiin yhteisistä toimintatavoista. Tarkastusten jälkeen suojainveroston kokouksessa analysoitiin hanketta ja pohdittiin markkinavalvonnan kehitystarpeita.

2.2 Tarkastuslistat

Hanketta varten ohjausryhmä laati ja päivitti tarkastuslistat, jossa kysyttiin tarkastettavien tuotteiden ja niiden jakeluketjujen tiedot.

2.3 Koulutus ja tiedottaminen

Hankkeen tarkastuksia tekeville tarkastajille järjestettiin koulutustilaisuus maaliskuussa 2017, jossa käytiin sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston asiantuntijoiden kanssa läpi alan lainsäädäntöä ja standardeja. Hankkeen tuloksista laaditaan hankkeen valmistuttua tiedote, joka jaetaan sidosryhmille ja julkisuuteen vetovastuussa olevan työsuojeluvastuualueen toimesta.

2.4 Valvontakohteet

Hankkeessa valvontakohteiksi valittiin valmistajien lisäksi Suomeen tuovia yrityksiä sekä henkilönsuojaimia myyviä liikkeitä. Kullekin vastuualueelle osoitettiin oma tarkastettava tuoteryhmä päällekkäisyyksien välttämiseksi.

2.5 Resurssit

Kaikkien viiden aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueet osallistuivat hankkeeseen. Jokainen vastuualue oli varannut hanketta varten n. 1–2 henkilötyökuukautta. Vastuualueesta riippuen hankkeessa oli mukana yksi – kolme tarkastajaa. Tarkastuksia tekevät henkilöt oli aiemmin nimitetty henkilösuojainten markkinavalvontaverkostoon.

- 2.6 Aikataulu
- Hanke suunniteltiin, toteutettiin ja saatettiin päätökseen vuoden 2017 aikana. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue aloitti hankkeen suunnittelun helmikuussa 2017 ja siitä alkaen ohjausryhmä osallistui hankkeen suunnitelman viimeistelyyn ja teki päätöksiä hankkeen toteuttamisesta. Tarkastukset aloitettiin maaliskuussa 2017. Välittömästi tarkastuksen jälkeen tarkastajat kirjasivat tarkastamansa tuotteet atk-järjestelmään. Näin varmistettiin, että kukin tuotenimike tarkastetaan vain kerran.
3. Hankkeen tarkastelu
- 3.1 Suoritusten tarkastelu
- Työsuojelun vastuualueet tekivät yhteensä 121 tarkastusta, joissa tarkastettiin 175 suojainta.
- 3.2 Tuoteryhmäkohtainen tarkastelu
Taulukko s. 7
- Suojavaatteet
- metsurin takit EN 381-11, metsurin housut EN 381-5, suojavaatetus kuumuutta vastaan EN ISO 11612, näkyvät suojavaatteet EN ISO 20471
- Hankkeessa tarkastettiin 58 erinimistä suojavaatetta. Täysin kunnossa oli 57 %. Yhdestä metsurin takista ja housuista puuttuivat käyttöohjeet ja neljän metsurin housujen käyttöohjeesta puuttui tyyppitarkastuksen tehneen ilmoitetun laitoksen yhteystiedot. Kahdesta kuumuutta vastaan tarkoitettua suojavaatteesta puuttui CE-merkki ja 16 %:sta puuttuivat käyttöohjeet. Eniten puutteita oli näkyvien takkien käyttöohjeissa, jotka puuttuivat kokonaan 18 %:sta. Neljästä näkyvästä takista puuttui standardin numero ja käyttöohjeista takissa olevien merkintöjen selitys, kolmesta näkyvästä takista puuttui tuotteen nimi.
- Päänsuojaimet + silmiensuojaimet + kuulonsuojaimet
teollisuuskypärät EN 397, visiirit EN 1731, kypäräkiinnitteiset kuulonsuojaimet EN 352-3
- Hankkeessa tarkastettiin 59 erinimikkeistä pään alueen suojainta, joista kunnossa oli 78 %. Teollisuuskypäriä tarkastettiin 19, joista kahdesta puuttuivat käyttöohjeet ja lisäksi kahdesta käyttöohjeesta puuttui tyyppitarkastuksen tehneen ilmoitetun laitoksen yhteystiedot.
- Lisäksi tarkastettiin 20 kypäräkiinnitteistä kuulonsuojainta, joista yhdestä puuttuivat käyttöohjeet ja lisäksi neljästä käyttöohjeesta puuttui ilmoitetun laitoksen yhteystiedot.
- Kypärään kiinnitettäviä visiirejä tarkastettiin 18, joista yhden käyttöohjeet puuttuivat ja lisäksi kahdesta käyttöohjeesta puuttuivat ilmoitetun laitoksen yhteystiedot.

Aluehallintovirasto

Työsuojelun vastuualue

Kolhupäähineet + putoamissuojaimet

kokovaljaat EN 361, lantiovyöt EN 358, kolhupäähineet EN 812, valjaspaketit

Hankkeessa tarkastettiin neljä kolhupäähinettä, joissa ei havaittu mitään huomautettavaa.

Jälkivalvottavana suojaimena tarkastettiin kuudettoista putoamissuojaimet, joista 81 % oli kunnossa. Yhdestä kokovaljaasta puuttuivat ruotsinkieliset käyttöohjeet ja lisäksi kahden käyttöohjeista puuttui suojaimessa olevien merkintöjen selvitys.

Jalkineet

metsurin jalkineet EN 17249, suojajalkineet EN ISO 20346

Hankkeessa tarkastettiin kahdeksat metsurin jalkineet, joista seitsemät olivat kaikilta osin kunnossa ja yhden käyttöohjeista puuttui tyyppitarkastuksen tehneet ilmoitetun laitoksen yhteystiedot. Suojajalkineita ei tarkastetuissa kaupoissa ollut.

Suojakäsineet

metsurin käsineet EN 381-7, hitsarin käsineet EN 12477, suojakäsineet mekaanisia vaaroja vastaan EN 388

Hankkeessa tarkastettiin 30 suojakäsineet, josta kunnossa oli 83 %. Kaikki seitsemän eri nimistä metsurin käsinettä olivat kunnossa. Sen sijaan jälkivalvontana tarkastetusta yhdeksästä eri nimikkeisestä hitsarin käsineestä kahdesta puuttuivat käyttöohjeet ja lisäksi yhden käyttöohjeesta puuttui tyyppitarkastuksen tehneen ilmoitetun laitoksen yhteystiedot. Mekaanista rasitusta vastaan tarkoitettuja käsineitä tarkastettiin neljätoista, josta yhdestä puuttui ruotsinkieliset käyttöohjeet ja kahden käyttöohjeista puuttui käsineiden nimike.

3.3

Yhteenveto

Hankkeessa tarkastettiin 175 eri tuotemerkkiä. Lukumääräisesti eniten tarkastettiin näkyviä suojavaatteita 34 kappaletta. Kaikki tarkastukset tehtiin etukäteen laadittuja tarkastuslistoja käyttäen. Suojaimista katsottiin merkinnät ja käyttöohjeista kaikkia henkilönsuojaimia koskevien perusvaatimusten edellyttämät asiat. Suojaimet olivat kokonaisuudessaan hyvin merkitty. Suurin epäkohta oli suojainten puutteelliset käyttöohjeet. Käyttöohjeista puuttui useimmiten tyyppitarkastuslaitoksen yhteystiedot ja suojaimessa olevien merkintöjen selitykset.

Tarkastettavien tuotteiden määrä pelkästään metsureiden suojainten osalta osoitautui varsin pieneksi, koska markkinoilla olevia erimerkkisiä tuotteita oli rajoitetusti. Monipuolisen jälkivalvottavien tuotteiden otannan johdosta hanke kattoi kuitenkin varsin suuren määrän eri nimisiä suojaimia.

3.4

Hankkeen jatkotoimet

Työsuojelun vastuualueet jatkavat hankkeessa havaittujen puutteiden selvittelyä suojaamia Suomeen tuovien yritysten ja jakelijoiden kanssa ohjausryhmässä sovitun mukaisesti. Mahdolliset markkinavalvontatoimenpiteet hoidetaan sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla.

3.5

Johtopäätös

Tulokset osoittavat, että kaupoissa myytävien henkilönsuojainten merkinnöissä ja käyttöohjeissa ei ole paljoa vakavia puutteita. Erityisesti voidaan mainita metsurin käsineet ja kolhupäähineet, jotka olivat asianmukaisessa kunnossa sata prosenttisesti (100%). Käyttöohjeet puuttuivat suomeksi ja ruotsiksi neljästätoista eli 8% prosentista tarkastetusta tuotteesta. Käyttöohjeella on ratkaiseva merkitys oikean suojaimen valintaan ja käyttötapaan. Puutteellisten tietojen johdosta tehty väärä suojaimenvalinta voi johtaa hengenvaarallisiin seurauksiin.

Tilanteen parantamiseksi jälkivalvontaa suoritetaan ainakin niissä myymälöissä, joiden todettiin myyvän vaatimustenvastaisia suojaimia. Hankkeessa kävi ilmi, että puutteellisesti merkittyjen suojaainten myyntiin syyllistyvät pääosin samat toiminnan harjoittajat toistuvasti.

Henkilönsuojainten markkinavalvontaverkosto on tehnyt esitteen henkilönsuojaimista työkaluksi työsuojelutarkastajille. Työpaikoille suojaainten valinnassa antavat opastusta työterveyshuoltoyksiköt, Työturvallisuuskeskus, Työterveyslaitos ja Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet.

3.6 Taulukko.

Hankkeen tulokset tuoteryhmittäin

Suojainhankkeen 2017 tulokset				Merkinnät				Käyttöohjeet							
				Puutteita		Puuttui		Puutteita		Puuttui					
Tuote		Kunnossa		merkinnöissä		CE merkki		käyttöohjeissa		suomeksi		ruotsiksi		kokonaan	
	kpl	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
121 kohdetta															
Suojavaatteet	58	33	57	5	8.6	2	1,1	18	31	9	15.5	9	15.5	9	15.5
Pään suojaimet	59	46	78	3	5	-	-	13	22	3	5.1	4	6.8	3	5.1
Jalkineet	8	7	87	-	-	-	-	1	12.5	-	-	-	-	-	-
Kolhupäähineet	4	4	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Putoamissuojaimet	16	13	81	-	-	-	-	2	12.5	-	-	1	6.3	-	-
Suojakäsineet	30	25	83	-	-	-	-	3	10	2	6.6	3	10	2	6.6
Yhteensä	175	128	73	8	4,5	2	1.1	37	21	14	8	17	10	14	8